Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 207. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го ВЕРЕСНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, SEPTEMBER 22, 1977 No. 207. VOL. LXXXIV.

НОРМАН КАФІК, СИН УКРАЇНСЬКОГО БАТЬКА, НАЙМЕНОВАНИЙ МІНІСТРОМ БАГАТОКУЛЬТУРАЛІЗМУ КАНАДИ

Новонайменований міністер Норман Кафік (зліва) під час розмови з прем'єром Трудо. (Фото: Кенеда Пресс).

Оттава, Канада. (О.Т.). — Норман Кафік, син українського іміґранта із Заліщик та матері-ірляндки, є одиноким новим міністром в уряді прем'єра Трудо, зреорганізованому минулої п'ятниці, 16-го вересня.

Норман Кафік народився в Торонті і живе в містечку Пікерінг, що належить тепер до метрополітального Торонта. Його батько українець із Заліщчини, називався Кафіцький, але з ,,практичних міркувань" скоротив своє прізвище, подібно як батько колишнього міністра праці в уряді Джона Діффенбейкера, Михайла Стара-Старицького, на Кафіка. Мати Нормана Кафіка була ірляндсько-шкотського походження.

Норман Кафік досі не був активний в українській громаді, але втримував приватні знайомства (м. ін. з Владикою Ізидором Борецьким, отцем митратом Філевичем, д-ром Кушпетою) та живо цікавився українськими справами. Був активний та належить до проводу Ліберальної партії. Приватно належить до заможніших громадян, бувши власником бюра публічних зв'язків. В приватному житті, як і в політичній активності міністер Кафік завжди відзначався великою енергією і прем'єр Трудо, повідомляючи про найменування його на міністра, висловив переконання, що новий міністер внесе до уряду багато ,,нового динамізму й енергії".

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ ПЕРЕВОДИТЬ ПЕРЕВІРКУ МАЙНА, ДІЛОВОДСТВА І ОРГАНІЗАЦІЙНОГО СТАНУ УНС

Джерзі Ситі. — В понеділок, 19-го вересня, тут у приміщеннях Головної Канцелярії УНС і його видавництва ,,Свобода" в Українській Будівлі почалася передбачена статутом звичайна перевірка майна, діловодства та організаційного стану цієї великої установи. Перевірку переводить обрана конвенцією Головна Контрольна Комісія в складі: мґр Іван Геврик з Вінніпеґу, мґр Іван Винник з Ню Йорку, проф. д-р Богдан Гнатюк з Філядельфії, о. Іван Ващук з Торонта та д-р Іван Скальчук з Філядельфії, розділивши між собою перевірку поодиноких відділів і ділянок активности УНСоюзу. Перевірка триватиме протягом тижня.

Головна Контрольна Комісія УНС. Сидять (зліва): д-р Іван Скальчук, о. Іван Ващук, мгр Іван Геврик, мгр Іван Винник, проф. д-р Богдан Гнатюк.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ООН ПОЧАЛА СЕСІЮ, ПРИЙНЯТО В ЧЛЕНИ В'ЄТНАМ

Ню Йорк, Об'єднані Нації. — У вівторок, 20-го вересня ц. р., тут у вечірніх годинах розпочалась 32-га з черги сесія Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй. Зараз таки після відкриття Генеральна Асамблея через аклямацію прийняла до відома рекомендацію Ради Безпеки про прийняття до ОН В'єтнаму і колишньої французької колонії Дібоуті, що збільшило членство цієї світової організації до кількости 149 держав. Членство в ОН збільшилося на протяз 32 років на 98 держав, майже три рази стільки, як було на початку, коли 51 держави-основники приступили до ОН. Резолюцію Ради Безпеки ОН про прийняття В'єтнаму піддержали 105 держав, що викликало ентузіязм серед приявних делеґацій і оплески для делеґації В'єтнаму. Опісля численні делеґації порушували ще цю справу у своїх виступах, підкреслюючи, що ОН задовго полагоджував формальності в'єтнамського прохання про прийняття. Делеґація ЗСА в Раді Безпеки три рази бльокувала приступлення В'єтнаму до ОН, мотивуючи це тим, що уряд В'єтнаму не додержується підписаного в Парижі мирового договору, на підставі якого дійшло до закінчення війни і виведення з В'єтнаму американських військових частин. В'єтнам ще й досі не полагодив домовлености про передачу американцям списків про пропавших без вістки вояків, але президент Картер рекомендував американській делеґації в ОН не ставити більше вето в Раді Безпеки.

Президентом Генеральної Асамблеї в цьому році був обраний через аклямацію заступник міністра закордонних справ Югославії, Лазар Мойсов, який після вибору заявив, що В'єтнамові, який потерпів від 30-річної війни і цьогорічної посухи, яка знищила цьогорічний збір зернових культур, належиться допомога, щоб він міг знову відбудувати свою економіку. Вибір президента й інші справи, які вимагали голосування, відбувалися формою узгіднення, з огляду на те, що Камбоджа, не заплатила своєї вкладки до ОН в сумі 36,984 долярів і треба було вдаватися до драстичної форми полагодження цієї справи, тобто відібрання права голосу делеґації Камбоджі. Щоб цього не робити, делеґації погодились поза кулісами не голосувати, а всі справи полагоджувати шляхом узгіднення. Амбасадор ЗСА до ОН Андрю Янг, заявив у своєму виступі, що ЗСА ,,дивляться з надією в майбутнє", якщо йдеться про справу нав'язання зв'язків з В'єтнамом. Янг, бувши конгресменом з Джорджії, був свого часу речником опозиції американського вмішування в індокитайську війну і разом з покійним Мартіном Лютером Кінгом брав особисто участь в демонстраціях біля Об'єднаних Націй, вістря яких були скеровані проти війни у В'єтнамі. А. Янг висловив також вдоволення, що сьогодні дружина Мартіна Лютера Кінга, Коретта Кінг, і конгресмен Чарлз Волен з Огайо, які рівнож виступали проти війни в Індокитаї, сидять тут, як члени американської делеґації на Генеральну Асамблею ОН. Закінчивши промову, Янг привітався індивідуально з кожним членом в'єтнамської делеґації, за що його сильно оплескували делеґації з комуністичних країн і країн ,,третього світу". Більш лагідну промову, яка була приготована для Янга у Вашінгтоні він відмовився відчитати.

Генеральна Асамблея ОН розглядатиме на перших своїх сесіях справу Родезії, Південної Африки і миру на Близькому Сході. В загальному майже усі делеґації песимістично наставлені відносно полагодження цих справ.

ГУБЕРНАТОРИ СТЕЙТІВ ПІД ЧАС КОНФЕРЕНЦІЇ В ДЕТРОЙТІ ПОДИВЛЯЛИ УКРАЇНСЬКУ СПАДЩИНУ

Написав Михайло Бажанський

Вже кілька днів перед зустріччю губернаторів американських стейтів у Детройті, радіо і телевізія заповіли та інформували про їхній приїзд. Губернатори всієї Америки відвідають Детройт! Це було гаслом 7-го вересня 1977-го року.

З цього приводу в новому будинку-хмаросязі на 5-му поверсі, в залях т. зв. ,,зустрічей" — відбувалися приготування до прийняття губернаторів. Детройт дуже чваниться цим будинком і назвав його ,,Ренесансом", як символ відбудови по незрозумілій револьті негритян в 1967-му році. Цей будинок має 74-ри поверхи і належить тепер до найбільших у світі. Описати його лябіринт кімнат, готелів, танцювальних заль, ресторанів досить важко, бо ще основного провідника немає, хоч є вже вишколені дівчата, які опроваджують по ньому туристів. У цьому саме будинку йшли великі і пильні приготування до прийняття губернаторів із всієї Америки.

Українська громада одержала одну кімнату ,,Маркет", яку гарно прикрашено українськими експонатами для познайомлення губернаторів з українськими мистецькими, історичними та культурними надбаннями, а в першій мірі зі змаганням українського народу за незалежність. При вході до цього мініятюрного українського музею-виставки були великі дбайливо виконані написи, які заповідали, що це українська кімната і що в ній знаходиться. В дверях студентка Оля Дужа в розкішному багатому костюмі княгині вітала входячих, просила підписатися в книгу гостей, оглянути виставку та посмакувати українських народних страв. Книги берегла княжна Українського Фестивалю з 1977-го року, Наталя Харевич, в полтавській одежі.

Чого тут не було в цій кімнаті! Княгиня Ольга, князь Осмомисл, гетьман Мазепа, король Данило, різнорідні вази, державний герб України, мапа України, марки Української Держави, вироби з дерева, інкрустації, ноша з усіх українських земель, вишивки, книги про Україну, модель церкви і дві інформативні брошурки про Україну для роздачі гостям. Збірки впорядковані з великим мистецьким смаком і професійним знанням. Виставку доповнювали картини двох відомих детройтських майстрів мистецтва, Едварда Козака та Михайла Дмитренка.

По середині кімнати можна було пристанути, поговорити і зробити фото, випити, замість інтернаціонального коктейлу,

(Закінчення на стор. 4-ій)

Даян оптимістично оцінює підготову до Женевської конференції

Вашінгтон. — Міністер закордонних справ Ізраїля Моше Даян, який перебуває в ЗСА з офіційними відвідинами, відбувши довшу розмову з президентом Картером, державним секретарем Сайрусом Венсом, віцепрезидентом Волтером Мондейлем та іншими американськими політичними діячами, висловився оптимістично про справу мирової конференції в Женеві, кажучи, що ,,напевно знайдеться якась погоджуюча формула", яка усунула б перешкоди для відбуття мирової конференції і полагодження близькосхідньої проблеми взагалі. Даян думає, що така формула буде знайдена ще перед закінченням цього року. Офіційні речники Адміністрації висловили своє вдоволення заявою Даяна, яка була зроблена у висліді розмов в Білому Домі. Президент Картер, розмовляючи з Даяном у вівторок, 20-го вересня ц. р., заявив був, що уряд ЗСА змагатиме, щоб конференція у Женеві таки відбулася в кінці цього року, не зважаючи на деякі перешкоди, що їх треба буде ще усунути. Виступаючи на пресовій конференції після розмови з Президентом ЗСА, Даян відмітив, що він, вислухавши аргументів президента Картера, тепер більш оптимістично дивиться на полагодження конфлікту між Ізраїлем і арабськими країнами, хоч треба буде ще багато дечого зробити, щоб дійсний мир на Близькому Сході наступив.

У справі остаточного полагодження справи ведуться дальші переговори між Білим Домом і делегаціями арабських країн. В середу, 21-го вересня, президент Картер мав мати розмову з міністром закордонних справ Єгипту, Ізмаїлом Фагмі, а через тиждень до Вашінгтону прибуде міністер закордонних справ Сирії, Абдель Галім Кадан, і репрезентант Йорданії. ,,Я припускаю, — заявив Моше Даян, — що Женевська конференція відбудеться може і скоріше, як перед закінченням цього року." Але він додав, що плян президента Картера, одобрений ізраїльським урядом, мусить бути прийнятий арабськими країнами, позиція яких до цієї справи ще невідома.

Владика Мстислав візьме участь в похоронах св. п. проф. Бориса Мартоса

Св. п. проф. д-р Борис Мартос

Ірвінгтон-Нюарк. З місцевої української православної парафії св. Тройці, настоятелем якої є о. проф. д-р Ю. Шумовський, інформують, що у похоронах св. п. проф. д-ра Бориса Мартоса візьме участь Первоієрарх УПЦеркви в ЗСА, Блаженніший Митрополит Мстислав. Як уже коротко інформовано в попередньому виданні ,,Свободи", св. п. проф. д-р Борис Мартос, колишній голова Уряду Української Народної Республіки та один з найвидатніших українських державних мужів, політичних та суспільно-громадських діячів і науковців-економістів і публіцистів, помер на 99-му році життя минулого понеділка 19-го вересня. Панахиди за спокій його душі будуть відправлені в похоронному заведенні Литвина і Литвина при Спрінгфілд евеню в Ірвінгтоні в четвер і п'ятницю, 22-го і 23-го вересня, о год. 8-ій вечора, а похоронні відправи відбудуться в суботу, 24-го вересня, з церкви св. Тройці, де в год. 8:30 почнеться заупокійна св. Літургія, після якої тлінні останки св. п. проф. Бориса Мартоса будуть перевезені на Український Пантеон в Америці, український-православний цвинтар св. Андрея в Бавнд Бруку, де в Церкві-Пам'ятнику будуть продовжуватись похоронні відправи в год. 11-ій перед полуднем.

Український Гарвард був осередком зацікавлення на фестивалю в Балтіморі

Балтімор (ФКУ). — Понад чотири тисячі мешканців Балтімору оглядали українське народне мистецтво та смакували українські страви на українському фестивалі, що відбувся тут 27 і 28-го серпня ц. р. Ці фестивалі добре відомі громадянам Балтімору, де відбуваються подібні фестивалі й інших етнічних груп.

,,Українці все добре зорганізовані," — так сказала одна американка на фестивалі. ,,Крім показу своїх народних побутових речей, вони виставляють і книжки — багато книжок про Україну". Не диво, що так висловилась жінка, коли побачила українські видання Гарвардського університету, які були частиною виставки місцевого відділу Фонду Катедр Українознавства (ФКУ). ,,Ми не сподівались такого великого успіху," казала Ліда Сушко, організаторка виставки ФКУ. ,,За два дні ми роздали коло вісімсот брошур і продали більше книжок ніж сподівались".

Найпопулярнішою річчю виявився друк інавґураційної лекції проф. О. Пріцака про походження Руси. Усі примірники були розкуплені.

Цей успіх треба завдячувати у великій мірі п. Романові Процикові, представникові Головної Екзекутиви ФКУ, який приїхав спеціяльно до Балтімору і через два дні під час українського фестивалю особисто служив відвідувачам інформаціями про цілі і працю Катедри Українознавства на Гарвардському університеті.

Кронід Любарський, переслідуваний совєтський астроном-дисидент, дістав дозвіл на виїзд з СССР

Москва. — Кронід Любарський, відомий совєтський астроном-дисидент, який відбув п'ять років ув'язнення у Владимірській тюрмі, одержав візу на виїзд з СССР, повідомила пресова аґенція Ройтерс в середу, 21-го вересня. Совєтські власті повідомили дружину Любарського, Галину, що вони обидвоє можуть виїхати з СССР до 14-го грудня. Любарський має намір поселитися на постійно в ЗСА, одержавши раніше кілька пропозицій на пост університетського викладача.

Любарський, якому 42 роки, був заанґажований як науковець-астроном в совєтській програмі експльорації плянети Марс. Він був заарештований в 1972-му році і відбув строк п'ятирічного ув'язнення у Владімірській тюрмі, де рівнож перебував Валентин Мороз та інші політв'язні, включно з Владіміром Буковським. Після звільнення в січні цього року, Любарський перебував в містечку Таруса біля Москви. В листах до приятелів він писав про постійні шикани і обшуки. Любарський був одним із мужів довір'я фонду А. Солженіцина, який був встановлений цим російським письменником в цілях допомоги політв'язням і їхнім родинам.

Ройтерс відмічує, що Любарський, це вже четвертий дисидент, якому совєтські власті дозволили на виїзд з СССР. Раніше такі дозволи одержали д-р Валентин Турчин, мистець Алік Мелямід і картуніст Фелікс Кандель-Камов.

Д-р і пані Штерн знайомляться з українськими установами, відвідали УНС і ,,Свободу"

Джерзі Ситі. — ,,Ваше молоде покоління, ваші діти — це чудові люди. Перекажіть їм хай пам'ятають про Україну, яку ми хочемо бачити вільною, незалежною, суверенною — в сусідстві, але тільки в сусідстві, з Росією," говорив у своєму короткому слові д-р Михайло Штерн до урядовців і службовців УНСоюзу і видавництва ,,Свободи" в понеділок, 19-го вересня, під час відвідин нових приміщень цієї найстаршої і найбільшої української установи у вільному світі. Д-р М. Штерн, який був головним промовцем під час масової маніфестації в Ню Йорку минулої неділі, прибув до УНСоюзу в товаристві своєї дружини Іди, адміністративного директора УККА м-ґра Івана Базарка, директора Інформаційного Бюра людських прав СКВУ в Ню Йорку мґра Бориса Потапенка і працівниці канцелярії УККА п-і Галі Гірняк. Д-ра Штерна вітав у відсутності головного предсідника Йосипа Лисогора головний секретар УНСоюзу Володимир Сохан, а представив його зібраним урядовцям і працівникам мґр І. Базарко, відмічуючи, що д-р Штерн приїхав до ЗСА на запрошення УККА та висловив бажання відвідати цю Найстаршу українську установу і ,,кузню українського слова".

Під час відвідин в УНСоюзі. Сидять (зліва): мґр Іван Базарко та д-р Михайло і пані Іда Штерни та ред. А. Драган. За ними в першому ряді стоять (зліва): ред. Зенон Снилик, головні контролери д-р Іван Скальчук і мґр Іван Геврик, між ними керівник друкарні Анатоль Домарацький і дальше ред. Володимир Левенець та працівник друкарні і член Маніфестаційного Комітету в Ню Йорку Степан Чума, а дальше в першому ряді головний організатор УНС Степан Гавриш, секретарка в канцелярії УККА Галя Гірняк і головний секретар УНС Володимир Сохан, який у відсутності головного предсідника Йосипа Лисогора (він разом з головним касиром Уляною Дячук бере участь у триденному Крайовому Конгресі Братських Організацій в Міннесоті) виконував обов'язки господаря зустрічі.

Розповідаючи коротко про свою і своєї дружини минувшину, д-р Штерн подав кілька прикладів із свого особистого життя про оборону українцями жидівського населення України перед погромщиками, називаючи ,,брехнею, що її слід опрокидувати" закиди, що українці є антисемітами. Нав'язуючи до одної з розмов Вінстона Черчіля із Йосіпом Сталіном, згідно із пізнішим твердженням Нікіти Хрущова, д-р Штерн сказав, що Черчіль мав запитати Сталіна — ,,цього Джінґіс хана наших днів" — скільки українців було знищено під час штучного голоду в 1933-му році: шість мільйонів? Сталін відповів: чому тільки шість? Десять мільйонів! ,,Нам слід пам'ятати не тільки про шість мільйонів жидів, але й про десять мільйонів українців", — сказав д-р Штерн.

Називаючи Ізраїль ,,нашою історичною і духовою батьківщиною", д-р Штерн з притиском заявив, що він і його родина українці жидівського походження.

,,Українська культура — це чудова культура, що її ми впивали з молоком наших матерів. Український нарід — великий нарід. Він був нам рідним і таким залишиться для нас усе життя".

Стверджуючи, що рух спротиву в Україні вже не обмежений до горстки інтелектуалістів, а просяк глибоко в маси, д-р Штерн сказав, що це, що діється з Морозом, Шухевичом, Руден-

(Закінчення на ст. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Побачили небезпеку

Тема совєтського експансіонізму і авантурницьких агресивних війн чи заколотів, інспірованих Москвою чи за допомогою її сателітів, не сходить зі шпальт світової, в тому числі й американської преси та фахових журналів. Наприклад, на думку багатьох аналітиків і знавців африканської проблематики, які довгими роками займаються студіями просування на тому континенті совєтських впливів, посилене збросння є, до певної міри зв'язане із совєтськими затіями відносно Африки подиктоване бажанням перехопити там ініціятиву, витиснути американську та будь-яку іншу західню присутність і повільно передавати владу в руки комуністам чи комунізуючим елементам, як це сталося в Анголі.

Дуже слушні завваги до цієї теми були висловлені в газеті ,,Інтернешенал Гералд Трібюн'', яка у редакційній статті твердить, що щораз більше африканських країн ,,пересувається наліво'' у внутрішній, чи закордонній політиці, а часом в одній і другій, квестіонуючи при тому відкрито визначені колись колоніяльними керівниками границі, які вони бажають міняти при допомозі військової сили і зброї, яку у великій кількості одержують із Совєтського Союзу та сателітних країн. В Африці існує вже неменше 15 країн, де впливи, у більшій чи меншій мірі, перехопили комуністи, або де вони приходять до чимраз більшого голосу. Політичний і військовий бльок цих держав напевно знайде всяку піддержку комуно-московських імперіялістів, які зацікавлені не тільки у здобуванні впливів, але також в опануванні цілости життя в комунізуючих країнах. Москва старається також здобути впливи в Організації Африканської Єдности, щоб почерез неї впливати на події в поодиноких країнах, зокрема в Родезії і Південній Африці, де ведеться війна чорного автохтонного населення проти урядів білої меншости.

Другою немаловажною зміною, яка тепер проходить в Африці, є народження там ,,імперіялізму третього світу'', знову ж таки підтримуваного кремлівськими верховодами, які знають, що це може довести до хаотизації континенту, допровадити до нових льокальних воєн, а в каламутній воді завжди легше ловити рибу. Організація Африканської Єдности, сильно послаблена ідеологічними конфліктами і підривною працею комуністів, не може вже ефективно, як це вона робила раніше, контролювати розпалені до живого пристрасті поодиноких урядів чи стримувати наростання імперіялізму у власних рядах.

На щастя, цю загрозливу ситуацію зрозуміли правильно політичні і військові стратеги Білого Дому і Пентагону, які за посередництвом єгипетського президента Анвара ель Садата та інших приязно наставлених до ЗСА арабських і африканських голів держав, почали ставити нову загороду, яка мала б перешкодити просуванню совєтської пенетрації, головно в районі Червоного моря й Індійського океану. Серед військових ґруґів ЗСА панує, наприклад, глибоке переконання, що Африка може стати об'єктом боротьби між ЗСА і СССР і тому Москва робить все, що в її силах, щоб послабити у цій частині світу впливи Америки, яка одинока є ще спроможна ставити спротив совєтській агресії.

Сучасну фазу змагань між двома системами — західньою демократичною і совєтською комуністичною досить вірно почали оцінювати у столицях західнього світу. Це означає, що Захід побачив загрозу і буде їй протиставитися.

В. Левенець

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ РОДИНИ

Багато вже написано в нас на тему виховання, шкільництва, молоді і про відповідальну ролю родини в українській спільноті. Проте, говорити ще й ще раз про родину, зокрема про відповідальність українських родин на поселеннях у вільному світі, та ще й на початку шкільного року і діяльности молодечих організацій, ніколи не зашкодить. Проблема бо шкільництва, зокрема українського, ще ніколи не була такою гострою і центральною, як під сучасну пору; ще ніколи так сильно не гризла нас чужина, не нищила нас страшна хвиля денаціоналізації, не придавлювали нас чужі культури, як тепер.

Чому якраз говоримо про родину і чому від неї починаємо наші міркування про загальну загрозу для української діяспори? Здавалося б що ця справа не потребує ближчого пояснення, бо ніхто в цьому не сумнівається, що українська здорова родина в Україні, а тимбільше поза Батьківщиною, це основна ланка - остоя нашого народу, який вступив сьогодні в нову фазу життя і, застосувавши нові методи в боротьбі з ворогом, намагається перебороти чужі згубні впливи в українському народі, здобути для України місце в світі і стати в ньому рівновартісним та впливовим чинником. А втім, ніщо інше як сама родина, є тим вогнищем, де починається життя людини і де вона визріває на цінну одиницю, якщо існують для цього сприятливі передумови. І якраз про брак цих передумов і т. зв. ,,кризу в родинах'' треба б сьогодні багато говорити, над нею застановлятися, бо від її позитивної розв'язки залежить наше майбутнє і в Рідному Краю і в розсіянні на поселеннях.

Деякі події сучасної доби свідчать, що з родиною в загальному понятті (а українці не становлять вийімку) щось діється. Міняються деякі усталені й традицією освячені погляди на родинне життя; суспільна роля родини занепадає, чи переходить на якісь нові, може й незрозумілі для старшого покоління шляхи. Сьогодні більш як колись говориться про ,,кризу в родинах'' і у зв'язку з цим одні намагаються і хотіли б знову піднести в. гору культ родини, як суспільного середовища, інші, натомість, бажали б родинне життя і моральне значення родини цілковито знівечити.

У такій загрозливій ситуації ще більше зростає відповідальність і суспільна роля українських родин. Родина стає тоді (і мусить стати, якщо не хочемо допустити до загального занепаду), тією твердою скалою, об яку розбивалися б денаціоналізаційні бурхливі і загрозливі нашому національному життю хвилі чужого моря. Добре рідне родинне виховання було і буде завжди найкращим і найбільш успішним забором проти асиміляції. Це відноситься в однаковій мірі до українців на Батьківщині, як і на поселеннях у країнах Заходу.

Очевидно, головний тягар відповідальности у родинному вихованні несуть жінки-матері. Говорять у народі: ,,Яких жінок має нація, такою буде її майбутня доля''. Цієї правди нарід наш держався на протязі багатьох сторіч і може тому все наново вставав до нового життя, нової боротьби за право бути господарем на своїй землі, за право на самостійне життя. Можливо, що й з тих міркувань деякі, головно більші консервативні середовища і групи на Заході, виступають більш рішучо проти емансипаційних змін і настроїв у жіночих рухах, які, згідно із спостереженням окремих дослідників, ,,очоловічившись'', перестають виконувати їхню головну функцію матері-виховниці.

Повертаючись до нашої властивої теми і проблем діяспори, хочемо зокрема відмітити позитивну ролю, що її сповняють у ділянці виховання наші матері, виховниці, школи українознавства і поодинокі жертвенні учителі, батьківські комітети при школах і осередках СУМА, Пластприяти, ОДУМ-івські опікунчі ради, проводи молодечих організацій, музичні інститути, балетні школи, танцювальні ансамблі і гуртки, хорові одиниці та інші виховні інституції, які побіч української вільної науки, культурних, суспільно -громадських і політичних установ та організацій в несприятливих умовах чужини намагаються всіма силами рятувати нашу спільноту, головно молодь від відчуження від рідної культури і традицій.

Немає сумніву, що допоміжним чинником у поборюванні кожної кризи в нашій громаді, отже і родинної, є любов до України. Ця любов і тривога за долю Батьківщини робить нас відпорними на усі удари, привертає нам силу духа, відроджує в українській молоді ідеалістичні первні, заохочує громаду до праці і корисних акцій.

Продовжуймо, отже, маршувати цим шляхом, бо він єдиноправильний і незаступимий. Від занепаду, закономірних процесів нидіння еміграції, кризи в родинах, хвилевого спаду — врятує українську спільноту лише концентрація на визвольні процеси в Україні. Якщо допомога цим процесам стане головним нашим завданням, нам нічого боятися асиміляційних хмар, політичних чи релігійних розходжень. Вони стануть другорядними явищами, якщо вважатимемо себе невід'ємною частиною української нації.

Архипресвітер Сергій Кіндзерявий-Пастухів

ПРО ТЕ І СЕ ТА ДЕЩО ІНШЕ

(2)

Властивий сіонізм датується від Теодора Герцля і його першого Сіонського Інтернаціоналу 1897 в Швайцарії з 204 делегатами. Цей сіонізм із властивим поняттям Сіону, тобто з релігійним образом і символом звичайно нічого спільного не має і належить практично до протилежного комплексу понять.

Слово ,,Ізраїль'' — широке значенням і приміненням; зв'язане воно з патріярхом Яковом. — ,,Питає його: як тобі на ім'я? Відповідає той: Яків. І каже йому: Відтепер ім'я твоє не Яків, а Ізраель; бо ти з Богом і людьми боровся і встояв''. (1М. 32: 27-28). Відтоді (десь XIX ст. до Христа) нащадки Якова називали себе ,,Бене Ізроель'' (сини Ізраїля), або просто Ізраель (хоч представляючись перед чужинцями, вживали слова ,,Іврі''). І термін цей вживався par exellence в паралелі або в підкресленя поняття про народ вибраний, тобто в суто релігійному значенню.

Звичайно, сучасна жидівська держава — Ізраїль — нічого особливо спільного з повищим не має. Хоч, правда, певна доля історичного кольориту збєрігається.

Післ Соломона царство підупало, вплуталося в поганство ще за Соломона і остаточно розкололось надвоє (922): північна частина з дев'яти племен і південна з трьох. Південна з Єрусалимом, храмом, кивотом завіту, від найсильнішого племени Юди стала називатися Юдеєю, а північна, хоч по суті була відколенням, форсувала назву Ізраїль. Відтоді майже устійнилося, що Юдея визнала народ, релігію, культуру, а Ізраїль — специфіку державно - політичної свідомости. Все це, очевидно, у формі наголосу, а не остаточних дефініцій. Хоч термін ,,Юдея'' автоматично включає Єрусалим, храм, рід Давида, Месію і остаточно, посередньо — Ізраель. Напис був на хресті: ,,Ісус Назарянин Цар Юдейський''. Не Назорей, як це часто цілком помилково перекладають, а Назарянин, з Назарету, що на території колишньої держави Ізраїля.

Антисемітизм — либонь найбільш абсурдний і заплутуючий термін і до всього ще й цілком неправдивий. Мав би він визначати якусь принципову ворожість супроти семітів, чого в реальному житті в жадній формі ніколи не було ніде, і нема. Прикладають цей абсурдний термін до цілком чогось іншого, тобто до окреслення досить поширеного явища неприязні супроти жидів. Але чому це називають антисемітизмом я, признаюся, не знаю. Можливо тому, що й сама справа дуже заплутана, неправдива, недоречна.

У Ноя було три сини: Сем, Хам і Яфет. Нащадки Сема — семіти, це: перси, арамейці, вірмени, асирійці, халдейці, еламіти, сирійці, сумерійці. В новіших часах (від двох тисяч до Христа): Гебреї - жиди і араби.

І жиди і араби походять від Авраама. Араби від старшого сина Ішмаеля (що значить Бог почув) та наложниці Гагар, єгиптянки. Згідно з Божественим устійненням Ішмаель (тобто всі його нащадки) буде номадом-кочовиком і буде в опозиції до осілих родичів (!). Буде він благословенний Богом як велика нація з дванадцятискладною організацією (подібно до Ізраїля), але без прямого досвіду Завіту (Магомет).

Ворожнечу між цими двома братами до антисемітизму зарахувати годі. Подібно, як цього неможливо зробити відносно поширеного блефу про ворожнечу супроти жидів за розп'яття Христа.

Але тут до речі буде кілька слів вияснення. Бо тепер навіть у Римі спішать провести акцію ,,виправлення'' текстів Св.Письма у формі сприятливій для жидівської політики.

,,Кров його на нас і на дітях наших'' хоч і має пророче значення, ніяк і нічим не відноситься до ідеї переслідування жидів. Вина жидів не у розп'ятті Христа, бож Він прийшов на землю, щоб вмерти за гріхи людей, а в тому, що вони відвернулися від жертви Його. І жадні маніпуляції з текстом цього не змінять. Доки жиди будуть проти Христа, доти ,,кров Його — на них, та на їх дітях''.

При нагоді однє цікаве зауваження :останньо жидівська молодь провадить дуже посилену акцію за поворот до Христа (це в організації ,,Джуз фор Крайст'' з осідком в Каліфорнії.)

При нагоді один цікавий фрагмент тексту Св. Письма для приклонників контемплятивних пізнань: (1М 9:25-27).

,,І сказав він (Ной): Проклятий буде Ханаан (син Хама) — буде він рабом рабів братів своїх.

І сказав він:

Благословенний Господь, Бог Сема, — Ханаан рабом йому буде!

А Бог розпросторить Яфета, і намети Сема він опанує, — а Ханаан рабом йому буде!''

У мене цілий ряд цікавих коментарів, але це дуже розтягнуло б ці лаконічні замітки. Якщо цікаво, може другим разом...

Справа українсько-жиді-

(Закінчення на ст. 3-ій)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує інж. Лев Яцкевич

НЕВІЛЬНИКИ ПІДСОННЯ І ПОГОДИ

Мимо великого поступу нашої цивілізації та всіх технічних винаходів, людина залишилася дальше невільником законів природи, від яких залежить не тільки життя поодиноких людей, але також цілих народів та культур.

Візьмім, наприклад. підсоння та погоду, зв'язані з 100-милевим атмосферним покровом, який хоронить нас не тільки перед холодом та нищівною дією радіяційного проміння, але становить також основний фактор нашого щоденного життя. Відповідно до погоди вбираємося, їмо, будуємо наші доми, влаштовуємо наші імпрези тощо.

Остання гостра зима, що започаткувала кризу опалу, 10 днів небувалих спек та буревійних дощів, що перекотились майже крізь усі стейти Америки, дали нам передсмак того, що чекає людину, коли захитається усталений балянс погоди на нашій пляненті. В старині люди зв'язували усі зміни погоди з волею та дією мітичних богів. В модерних часах деякі люди зв'язують біжучі атмосферні зміни з полетами астронавтів та дією технології.

Перша причина, це звичайне невігластво, друга має деякий вплив на зміну нашого підсоння захитанням балянсу природи продуктами термодинамічного пального нашої технології через занечищення атмосфери та підвищення її усталеної температури. Але мало хто здає собі справу з того, що діють ще інші сили і причини, яких досі науці вдалося найти. Ми живемо сьогодні в міжледняковій добі лагідної температури та підсоння, яке ми сприймаємо як щось зовсім природне і самозрозуміле. Але вдійсності, протягом останніх півмільйона літ, такою погодою втішалася наша плянета лише 30,000 літ. Історія підсоння нашої землі була історією циклічної погоди і негоди.

Роберт Ордр в своїй книжці ,,Ловецька гіпотеза'' передбачає, наприклад, прихід ледянової доби, яка може стати початком кінця нашої цілої цивілізації. В журналі ,,Горизонт'' появилася декілька літ тому, дуже цікава стаття Рис Карпантера, американського професора Брин Маврського коледжу біля Філядельфії, на тему упадку старинних цивілізацій, зв'язаного з циклічною зміною підсоння на нашій пляненті.

Що 1850 літ, з незрозумілих досі причин, пересічна температура на нашій землі зменшується або збільшується 3 до 4 ступені. Це зумовлює поширення або скорочення Арктичних ледняків. Зі зменшенням арктичної полоси ледняків, шлях постійних, рівникових вітрів поширюється на північ здовж південної Европи. Ті вітри вирощуються, коли гаряче вологе повітря підноситься над рівником. В часі піднесення в гору, воно втрачає свою вологість та напрямлюється до обох бігунів. Холодні маси повітря на бігунах стягають ті вітри в долину та скеровують їх з поворотом до рівника. Вертаючи до рівника, вони всмоктують вологість з землі та зумовлюють посуху усіх теренів, над якими вони переходять.

12,000 літ тому Сагара була квітучою оазою з зеленою рослинністю та ріками, сповненими води по самі кінця. Але зі зменшенням ледняків на бігуні, рівникові вітри забрали в неї всю вологість та переповнили її в сьогоднішню пустелю.

Приблизно 3,000 літ тому, багато років по уступленні леднякової доби, микенські греки створили високу цивілізацію. На жаль, в тому часі наступило підвищення пересічної температури на землі. З огрівом землі, зменшилася леднякова полоса на бігунах, а рівникові вітри поширили свою зону діяння поза Сагару, до Південної Европи. Це спричинило цілу низку катастрофічних неурожаїв та посух, а микенські греки найшлися дослівно в піщанім полумиску. Це спричинило їх переселення на північ та упадок микенської цивілізації. Коли історики та археологи відкопали залишки тієї культури, вони однозгідно орекли, що микенські греки стали жертвою наїзду варварів. В дійсності, це було плем'я номадських пастухів, що поселилося на терені, який залишили микенські греки. Немає жадного сумніву, що ті терени вони не здобули зі зброєю в руках, бо вони не були рівня технічно заавансованим грекам.

Коли температура землі охолодилася і наступило поширення ледняків, рівникові вітри змінили свій напрям, а греки вернули до своєї старої батьківщини, створивши нову гомерівську цивілізацію, знану під іменем клясичної Греції.

Наприкінці насувається логічна думка, чи людина своєю технологією не може захитати цього усталеного балянсу природи та отепливши землю продуктами технологічного пального, приспішити час зменшення Арктичних ледняків, а з тим і зміни нашого підсоння?

Іванна Савицька

ВАЙЛДВУД, ВАЙЛДВУД...

Репортаж

,, — Це було моїм призначенням відкрити південне побережжя острова і впертістю, завзяттям і зусиллям замінити здичавілі пустирі в оазу здоров'я і краси''. Так сказав Филип Бейкер, основник і фундатор сучасного Вайлдвуд-Кресту в 1895 році. Син заможного фармера з околиці Філядельфії, мрійник, фантаст, людина сильної волі з бажанням творити й відкривати, покинув батьківську фарму і подався на розшуки.

І ось, перед ним, відкрилася панорама дикої, непроглядної краси. Безмежне плесо океану, заслонене дикими лісами, хащами, екзотичними квітами, довгими милями пустирів і малими озерцями солодкої, доброї води.

,,— Тут будуть жити люди, тисячі найдуть працю, і тут, на цілющих пісках шукатимуть відпочинку мільйони втомлених людей''.

Слово Филипа Бейкера було тверде. Намовивши до співпраці двох молодших братів, він взявся зразу за діло. Треба було і грошей, і людей, і добрих вправних фахівців, та більш всього — завзяття, витривалости і хотіння довести діло до кінця.

Минуло чотири роки і дикий ліс (Вайлдвуд) поступився широкому, розкішному побережжі, встеленому чистим піском, що його возили й возили із дна Соняшного озерця.

Очищеного обширу було багато, і ось, на перших чотирьох вулицях, що їх назвали іменами квітів: Морнінг Ґлорі, Буттеркап, Лявендер і Гетер — почали виростати доми. Перший з них побудовано в 1905 році. Ентузіязм Бейкера передався другим, і з того часу контрактори не встигали з роботою.

В 1910-му році уже стояло 103 доми і Филипа Бейкера обрано першим мейором міста. Запал до праці не вгасав. Чотири роки опісля, вже проголошено в пресі назви готелів, бизнесів і крамниць, сполучених милевими тротуарами. Побудовано охоронну стіну, оборону перед виливом моря. Газ, електрика, водопроводи, телефони — все те, у відносно короткому часі, було успіхом однієї волевої людини, що зуміла захопити інших і створила велике діло.

Отож, — не гроші і не капітал, бо Бейкер не був мільйонером — основали сучасний Вайлдвуд. Бажання чогось великого, незвичайного, цікавого, запал, ентузіязм — праця, праця і праця довели до цього, що сьогоднішній Вайлдвуд-Крест найпопулярніша і, без сумніву, найкраща купелева місцевість, коли мова про пляж і воду. Ласкаве море відступило людям добрий шматок землі, бо там, де колись вигрівалися на піску сором'язливі дами, зодягнені в чорні, вовняні купальники, часто з рукавами і понижче колін, там, де проходжувалися вечорами пари — пані в сукнях до самої землі, з високими коронковими комірами, панове в жакетах, із шпилькою у краватці, сьогодні тягнеться Атлантік евеню, рухлива вайлдвудська артерія, при якій розмостилися нові, модерні мотелі. Хочеться вірити, що море не схоче відбирати від людей цінний і щедрий подарунок.

Роки пройшли, і Вайлдвуд-Крест розрісся, розбагатів, розтягнувся на милі. Туди загощають канадці з найдальших, навіть куточків, їде туди Ню Йорк, а що вже казати про тих, що живуть ближче і їхати автом покупатися ніяка для них проблема. Такого чистого піску, такого шовково-м'якого не зустрінете, певно, в найбільш люксусових курортах. А вода тепла, свіжа і здорова, і ви, кинувшись в пінисті буруни, поринаєте в солоній насолоді, не чуючи часом і свистка, що дає вам вчасно осторогу.

На пісочку історія станула гей би на місці. Ті самі (хоч не ті) діти з відерцями і лопатками, тільки колись в капелюшиках, нині головки відкриті. Ті самі замки з піску (хоч не ті), що їх, як і в житті, змиє скоро вода. Ті самі меви, вічно голодні і крикливі, що в спритнім леті ловлять маленьку рибку.

Ранком, чистий пісок, встелений дрібним орнаментом - слідами мевиних ніг. Прекрасні мотиви для модерних, полотняних текстилів...

А море шумить, і реве, і гукає, і щось говорить — гомонить. Щаслив, хто мову моря розуміє...

Історія станула на місці? О, ні! Погляньте на людей, на тих, знайомих вам, що їх ви бачили не вчора, а давненько...Роки ідуть і слід важкий карбують...Он, на лежанці, сивенька пані доглядає двоє внучат.

— Похилена, поморщена, не та,
Минулися — її краси — літа...
І пан, що гордо ніс свою, колись корону,
Уже на пенсії, уже тепер без трону...

У Вайлдвуді-Кресті багато українських домів. Підприємчива жилка, питоменна нашій духовості, штовхнула українців піти в готелярський бизнес. Всі вони просперують добре, справляючись із новим фахом — кожний по змозі сил.

Щонедільні Богослужби з гарними проповідями, що їх відправляє о. митрат М. Харина, стягають багато вірних. Відчувається сильно брак такого приміщення, де б люди могли зійтися, зустрітися із знайомими, випити чашку кави, погуторити.

Молодечий театральний ансамбль з Філядельфії час-до-часу заїздить до Вайлдвуду, та він не в силі виповнити прогалини в культурному житті вакаційників. Приходиться шукати розваг самому. Вечірні проходи по надморській площадці — не цікаві. Крамниці з сувенірами обраховані на найнижчого сорта покупців. Товар яскравий і тандитний, публіка строката. Щоденною атракцією буде піца, що її приправляють на ваших таки очах, по-жонглерськи підкидають тісто, розтягають його парасолькою і заманюють Вас до себе запахом гострої приправи. Є ще інші атракції справжнього ярмаркового характеру. От, хоч би ворожка з старокрайовими картами. Ви ідете туди з цікавости, щоб тільки глянути крізь шпаринку, та воно вам не вдасться. Ворожка хапає за руку і вже торочить вам вашу долю, пророкує подорож, гроші, виграшу на льотереї тощо. Маленьке циганятко дивиться з возика чорними очима, і ви, з милосердя, вириваючись від ворожки, кладете дитині доляра.

А може б заграти в бінго? Так, на вакаціях, у Вайлдвуді, старші жінки грають в бінго, програють, нервуються, тратять години в душних, непровітрених залях, ,,вбивають час'' дешевенькою популярною грою.

Ви можете стріляти до цілі і виграти величезного звіра найпідлішої фабричної якости. А може пінисте морозиво, легке, мов, та хмаринка, солодке, багате в кальорії, добрий добавок до вашої, і без того, непотрібно солідної ваги. Оце і вайлдвудські атракції з дешевого, популярного ,,бордвоку''!

Але ні! Ми підшукали щось ліпшого, кращого, цікавішого. 15 хвилин їзди автом і ви в біленькому, ,,коронковому'', тихому Кейп Мей, де пляж чистий і свіжий, море гей би змаліло, присунулось ближче до вас, і ви, сівши на лавку, любуєтесь тією красою, полощете в ній долоні, вдихаєте бризки води. Тут інший світ, інші люди, інше зовсім довкілля, і вам здається, що ви на півдні, десь в італійському Рапалло, хоч гір тут зовсім не видно.

Добрі, чепурні крамнички заманюють вас до себе і вам кортить позбутися трохи готівки. Ви п'єте каву під бальдахимом дерев, ви щасливі, що втікли від бруду і гамору вайлдвудського, обскурого міста.

А може чистеньке Стон Гарбор? Там теж цікаво, теж варто побувати.

Та коли мова про сонце, про купіль, про чистий, м'який пісок, то тільки у Вайлдвуд-Крест.

Коли ж у безсоняшний день вам хочеться трішки відпочити, сховатися може від людей, ,,пропасти'', — підіть до бібліотеки. Вона при 6301 Овшен Евеню. Маленька, нова, затишна, мов сальоник, з м'якими канапами і кріслами. Читайте, вибирайте, що вам тільки завгодно, і, за кавцією, беріть книжку додому.

Або підіть до музею, що зараз таки по сусідстві. Вввічлива, балакуча пані покаже вам безліч фотографій, старі газети і афіші, кріселко і лавочку з першого в Кресті садочка, розкаже вам макабричну історію, яка трапилась у Вайлдвуді в 1938-му році, коли лев, вирвавшись із

(Закінчення на ст. 3-ій)

ВАЙЛДВУД, ВАЙЛДВУД...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

цирковоі клітки, роздер на шматочки людину. Фотографія лева висить у вайлдвудському музеї.

Хочете, може, поплавати кораблем, погойдатись трошки на гривах могутнього океану? Вдень, чи вночі? Купуйте квиток і мчіться назустріч акулам. Вони-сердеги іноді допливають сюди, і теж дожидають атракції... Ну, що ж ще цікавого написати?

Кінні перегони, — це той ,,заборонений овоч'', що висів в раю і встиг спокусити Єву. Як же ж прожити вік, і не бачити коників? Беремо по кілька долярів, щоб не піддатись спокусі, і їдемо ввечорі до Атлантік Сити.

Ті, що грають у коні, визнаються прекрасно на всіх стратегічних секретах. Беруть до уваги коня, попередні прогри, погоду, температуру дня, висоту ніг — і все те разом ,,компютерським нюхом'' зводять до вмілих калькуляцій. Ми, новаки, дивилися тільки за красою і за гарною назвою коня. Мені сподобалась струнконога, молоденька Діяна. Вона нервозно дріботіла задніми, зґрабними копитцями, шовкова шерсть її шиї іноді здрігалася від напруги, і я клянуся, що моя красуня моргнула до мене добрим, значучим оком. Біг почався. Сотні людей в нервозному чеканні стежили за вислідом гри. Дехто поставив велику суму і програ була б катастрофою, втратою позичених грошей...

Гарненька Діяна прибігла першою, і принесла мені чотирнадцять долярів в заміну за моїх два.

Та слово - за словом. Ми більше не грали в коні і швидко вернулися домів, бо було пізно.

Ось вам і сповідь вакацийна. За коні — каюсь, і обіцяю більше не грішити.

Такий той Вайлдвуд...А ранками, на вчасному проході, коли пляж заливають мряки, тихо і свіжо, немає майже людей, ви чуєте з моря ніби голос, ніби відгомін давнього минулого. Це мовить Бейкер: ,,Тут будуть жити люди, тисячі найдуть працю, і тут, на цілющих пісках шукатимуть відпочинку мільйони втомлених людей''...

КОМІТЕТ КОМБАТАНТІВ-УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ
— РОЧЕСТЕР, Н. Й. —
запрошує Громадянство, Ветеранів і Молодь на

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ КОМБАТАНТІВ

В суботу, 8 жовтня 1977 р., год. 9-та веч.
Заля УПЦеркви св. Покрови
3176 Ст. Пауль Булевард, РОЧЕСТЕР, Н. Й.
Оркестра **„Червона Рута"**

Metropolitan Oval
60th St. & 60th Court
Brooklyn, N.Y.

Неділя, 25 вересня 1977 р., год. 3:30 по пол.
МИСТЕЦЬКІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ
Cosmopolitan Soccer League (бувший Німецько-Американський Футбольний Союз) — Major Division

УСК Ню Йорк —
Franklin SQ. Lions S.C.
(б. N.Y. Hota/Bavarian S.C.)

Передзмаг год. 1:30 по пол.: УСК - Резерва - Franklin Sq. Lions - Резерва

Склад УСК-у: В. Невмержицький — Мик. Чарний, М. Микуляк, Мих. Чарний, І. Паньків — Б. Микуляк, М. Скірка, С. Коваленко — А. Ситник, Вас. Каздоба, Б. Благий, (І. Гладкий, В. Зінькевич, Б. Дзєдзіць). Головний тренер: Ігор Чупенко.

В середу вечором, 14-го вересня ц. р., УСК Ню Йорк, мистець Другої Дивізії в сезоні 1976/77, успішно відзначив своє повернення до найвищої дивізії — Major Division, перемігши в перших мистецьких змаганнях Сезону 1977/78 B.W. Ridgewood (б. BW Gottschee S.C.) вислідом 4:1. Ворота для УСК-у здобули: Вас. Каздоба, Б. Благий, Мих. Чарний і А. Ситник.

Новий професіоналіст

Дня 27-го серпня ц.р. отримав диплом доктора права Мирослав І. Телюк, який закінчив правничі студії на Міжнародній Правничій Школі у Вашінгтоні.

Д-р Мирослав Телюк є сином проф. Івана і Ірини Телюків, його батько — колишній заступник головного предсідника УНС, тепер голова Економічного департаменту університету Ню Гейвену, Конн.

Мирослав закінчив Нотр Дам гайскул у Ню Гейвені, як рівнож Українську ,,Рідну Школу" при церкві св. Михаїла матуральним іспитом в 1969 р. Відтак студіював в Нюгейвенському університеті, і закінчивши його з відзначенням, отримав диплом бакаларя політичних наук.

Живучи в Ню Гейвені, він був активним членом місцевої станиці Пласту.

Д-р Мирослав І. Телюк

Д-р Мирослав Телюк є одружений із Лідією Ференц, дочкою п-ва Дмитра і Антоніни Ференців із Стемфорду, Конн.

Ціла родина п-ва Телюків і п-ва Ференців є членами УНСоюзу.

Н.Н.

Появилося нове число ,,Екрану"

Найновіше число ,,Екрану" появилося більш як з піврічним опізненням, що спричинили фінансові труднощі і непередбачені втрати в складі найближчих співробітників, які безкорисно посвячували свою працю в розбудові журналу.

Редакція ,,Екрану'' просить усіх читачів, співробітників і симпатиків нас виправдати і допомогти нам своєю фінансовою підтримкою, підшукуванням нових читачів та співробітників; просить допомоги вийти з кризи і наладнати нормальну появу „Екрану" згідно з нашим первісним пляном. Будемо старатися, у порозумінні зі співробітниками, до кінця року видати три числа в ціні одного доляра ц. є з 50-відсотковою втратою для Видавництва, щоби не відстрашувати наших читачів.

До того часу будемо старатися здобувати серед українського громадянства якнайбільшу підтримку для поширення кола читачів, жертводавців на пресовий фонд, меценатів, на оплачування фот, співробітників до продажу журналу в місцях українських громад. Будемо збирати також плятні оголошення і фундаторів поодиноких сторінок для поміщування матеріялів молодечих, студентських, спортових і мистецьких організацій.

Всі надіслані матеріяли і фота будемо старатися до кінця року в цих трьох числах хоч частинно вмістити, щоби задоволити наших співробітників, що так жертвенно і щиро й безкорисно допомагають і тим способом подякувати їм за їхню віддану працю для журналу. Також вміжчасі будемо старатися відповісти на листи всім, що з нами співпрацюють і помагають.

Якщо до кінця року не отримаємо належної підтримки для нашого журналу від української спільноти, тоді будемо змушені зовсім зліквідувати журнал або піднести ціну для зрівноваження бюджету Видавництва.

Всім, що хотіли б нам якнайскорше допомогти, надіслану надвишку за поодинокі числа міститимемо в рубриці пресового фонду. Наш журнал є найдешевший з усіх українських журналів у вільному світі.

Зміст цього числа є надзвичайно багатий у цікаві інформації, ілюстровані численними фотами та карикатурами з політичного життя. Як звичайно є вміщені інформації дисидентів про переслідування в Україні наших церковних, політичних наукових діячів і молоді. Нове число є багате на ілюстрації наших визначних діячів на полі науки, культури, літератури, хорового мистецтва, з життя молодечих, політичних та професійних організацій і товариств. Кожний читач знайде для себе багато цікавого матеріялу і ілюстрацій. Тому просимо наших читачів, співробітників і симпатиків ,,Екрану'' і надальше заохочувати своїх знайомих і рідних замовляти оказійні числа та запрошувати їх ставати нашими постійними передплатниками.

Адам Антонович

Д-р і пані Штерн...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ком, Тихим „доказує, що СССР, ця тюрма народів, цей штучний конґльомерат, повинен щезнути з лиця землі". Він з жалем висловився про брак зрозуміння цього факту на Заході, зокрема в Америці, де цю наївність поділяє „і автомобільний шофер і конґресмен".

Д-р Штерн поінформував коротко про свої пляни на майбутнє, особливо про видання книжок, про дійсність в СССР, про працю його синів Августа і Віктора, які приготовляють до публікації свої наукові праці з ділянки біофізики, то про видання в англійській мові документації його процесу на підставі записок, зроблених на магнітофонній стрічці, що їх перевезли на Захід його сини.

Д-рові М. Штернові подякував в імені зібраних п. В. Сохан. Опісля д-р М. Штерн відбув ще коротку розмову з членами редакції „Свободи", екзекутивними урядовцями та членами Головної Контрольної Комісії, які перебувають в Головній Канцелярії на піврічній перевірці. В розмовах заторкнено справу запляно-ваного турне д-ра Штерна по українських осередках в ЗСА під патронатом УККА.

На закінчення своїх відвідин д-р Штерн зложив „Свободі" подяку „в імені всіх політв'язнів і дисидентів за преважливе у нашій боротьбі вільне слово".

Різьбарська робітня на оселі

Цього літа учасники табору ,,Верховина'' в Глен Спей, Н. Й. мали нагоду пізнати підстави різьблення у дереві. Старші діти, бо понад 10 років, із ентузіязмом горнулися до робітні, в якій маестро Михайло Черешньовський здисципліновано провадив навчання.

Уже сама особа мистця, відомого українського скульптора, додавала поваги курсові, а його педагогічний хист й лагідна вдача доконали цього, що учні радо відвідували робітню, деколи навіть занедбуючи інші обов'язки. В нагороду повезли додому зі собою хрестики та інші предмети, гарно виконані під керівництвом свого майстра. А поз'їжджалися на ,,Верховину'' майже з усіх закутин ЗСА, а то й Канади.

Михайло Черешньовський пройшов солідну науку у різьбарських школах Галичини та Польщі. Побут Лемківщини, в якій народився, був надхненням для юнака, який залюбки ножиком різьбив весільні топірці для молодого і дружби та палиці, що ними послуговувалися старші господарі. Те все було прикрашене рослинними та геометричними мотивами власної композиції.

Завдяки тим різьбленим топірцям і палицям, молодий Черешньовський дістався до чотирирічної державної Школи Деревного Промислу в Коломиї, що її закінчив зі званням різьбарського майстра. Після цього вступив до Інституту Штук Плястичних, давнішої австрійської Кунст-гевербешуле, програма навчання якої обіймала 5 років. Закінчив її у 1939 -му році, коротко перед вибухом Другої світової війни. В цьому Інституті викладали добрі фахівці, м. ін. проф. Гомоляк, підручник засад і теорії орнаментики якого був обов'язком у всіх різьбарських школах кол. Польщі.

Воєнні події, а опісля тяжка зарібкова праця протягом 22-ох років, ніяк не сприяли мистецькій творчості, але не зважаючи на це небуденний талант Черешньовського не вгасав. Уже на еміграції створив він низву високоякісних скульптур, з того багато портретів, що прикрашують наші установи, приватні колекції та музеї. Пам'ятник Лесі Українки в Канаді з'єднав признання для таланту мистця, не лише у нашій громаді, але й серед не-українців. Заплянoвано також величавий пам'ятник Митрополита Андрея Шептицького в одному з важливих центрів нашої спільноти і виконання пам'ятника доручено саме Михайлові Черешньовському.

Мгр Рожа Шуль

ПРО ТЕ І СЕ ТА ДЕЩО ІНШЕ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

вських відносин не так уже складна, як заплутана, а головно, інсинуйована. Ні ми, ні українські жиди ,,не маємо тут нічого до говорення''. За нас усе сказано де треба. І крапка. Кінець. А нас заставляють тільки або потакувати, або боронитися (що й роблять наші невправні політики та всякі обмежені політикани).

Насправді ж наші відносини з жидами та іншими семітами мають всі дані бути на рівні найвищих вимог. Зокрема, коли мати на увазі рух гасидизму, який зародився і розцвів в українському середовищі (в Галичині), набрав дуже багато повітря від української духовости і став, мовити б, іншим, живим, третім виміром жидівської свідомости. Хоч правда, якраз через гасидизм нас лають, проклинають і намагаються представити як негідних гоїв, що спричинюють всякі і всі нещастя у світі.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ
БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ЗВЕРНЕННЯ
до Всесвітліших і Всечесніших Отців Духовних Т-ва Священиків св. Андрея і всіх Отців Помісної Української Католицької Церкви в ЗСА.

В наступному тижні до Риму приїдуть наші Владики, Священики і Миряни, щоби бути учасниками

ЮВІЛЕЙНИХ ТОРЖЕСТВЕННИХ СВЯТКУВАНЬ
з приводу 85-их роковин народин і 60-их роковин священства
Голови Помісної Української Католицької Церкви
Їх Святости Патріярха ЙОСИФА

Звертаємось до Вас, Отці Духовні, з проханням належно відзначити по своїх місцях душпастирювання, ці великі Ювілеї нашого Достойного Патріярха.

Прохаємо відслужити в НЕДІЛЮ, 2-го ЖОВТНЯ ц. р. СВЯТУ ЛІТУРГІЮ в намірені Дорогого Ювілята і нашої Помісної Української Католицької Церкви. Бо Ювілей Голови нашої Церкви — це Богом дана нам всім нагода збільшити наші святі молитви за здійснення всіх Богом благословенних намірів нашого Достойного Ювілята — Батька народу.

Прохаємо в проповідях довести до відома вірним Мирянам про велике післанництво Його Святости Патріярха Йосифа для добра нашої Святої Церкви й Українського Народу.

УПРАВА Т-ВА СВ. АНДРЕЯ
АМЕРИКАНСЬКА ОБЛАСТЬ

Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Відділ УККА в Ню Йорку

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

ЗУСТРІЧ

з д-ром Михайлом Штерном і його Дружиною

відбудеться
в неділю, 25-го вересня 1977 р., о год. 2-ій по пол.
в Авдиторії Школи св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.

Д-р Михайло Штерн, знаний лікар з Винниці, засуджений на 8 років совєтського концентраційного табору, звільнений під тиском світової опінії і весною цього року опинився у вільній Европі.

Заходами УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ, спроваджений до ЗСА, брав участь в Маніфестації в День Оборони Прав України.

Д-р Михайло Штерн бажає поділитися з Українською Громадою Ню Йорку своїми переживаннями на волі і у в'язницях під сьогоднішню пору в Україні.

Ділимося сумною вісткою, що наша МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ СКУРАТКО

померла 21-го серпня 1977 року, на 79-му році життя, народжена в Маковиську, а похована на Запоріжжі, де жила останні роки.

Полишила у великому жалю 2 дочки і 2 синів з родинами в Україні.

МАРІЯ КОБИЛЯНСЬКА з Родиною
100 Carolane, Morton, Ill.

КАТЕРИНА ЛИЩАН
383 Main, Walington, N.Y.

Син ІВАН пропав без вісти .
ТЕОДОР помер 11 місяців тому

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої ДРУЖИНИ і МАМИ

бл. п.

ТАТІЯНИ ФУРСИК

будуть відправлені
ПАНАХИДИ

в неділю, 25 вересня ц. р., по Службі Божій, в церкві св. Тройці при Лаєнс Аве., в Ірвінґтоні, Н. Дж.;

Після Сл. Божої в понеділок, 26 вересня, о год. 1-ій дня на Православному Цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Просимо про молитви за спокій душі Покійної.

Муж — ВОЛОДИМИР
Сини — МИКОЛА і СТЕФАН

Українська Вільна Академія Наук в США
з глибоким смутком повідомляє, що 19-го вересня 1977 р., на 99-му році життя, упокоївся

св. п.

Проф. д-р БОРИС МИКОЛОВИЧ
МАРТОС

дійсний член Академії, визначний український вчений економіст та видатний український громадський і політичний діяч.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПЕРША ПАНАХИДА відбудеться 22-го вересня, о год. 8-ій веч. в похоронному домі Литвина в Ірвінґтоні, Н. Дж. **ДРУГА ПАНАХИДА** відбудеться там же 23-го вересня, о год. 8-ій веч.

В суботу, 24-го вересня 1977 р. відбудеться **ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА**, о год. 8:30 ранку в церкві св. Тройці в Ірвінґтоні, Н. Дж., а в 11-ій год. відбудеться **ПАНАХИДА** в Церкві-Пам'ятнику в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., а після Панахиди **ПОХОРОН** на Українському Православному Цвинтарі в С. Бавнд Бруку.

Друзям і Знайомим висловлюємо глибоке співчуття.

Управа Академії

Українська Православна Парохія св. Тройці в Ірвіґтоні, Н. Дж.
з глибоким смутком повідомляє своє Членство та Українське Громадянство, що дня 19-го вересня 1977 р., на 99-му році життя, відійшов від нас

св. п.

Проф. д-р БОРИС МАРТОС

колишній прем'єр Української Народної Республіки та її співтворець, один з найвидатніших українських державних мужів, політичних і суспільно-громадських діячів та науковців і публіцистів.

ПАНАХИДИ — в четвер, 22-го і в п'ятницю, 23-го вересня, о год. 8-ій веч., в похоронному заведенні Литвин-Литвин, 801 Springfield Avenue, Irvington, N. J.

В суботу, 24 вересня 1977 р., о год. 8:30 ранку ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА в УПЦеркві св. Тройці при 836 Lyons Avenue, Irvington, N.J. 07111, **а в год. 11-ій відбудеться ПАНАХИДА в Церкві-Пам'ятнику в Бавнд Бруку, Н. Дж.,яку очолить Блаженніший Владика Митрополит Мстислав з великою участю Духовенства.**

ПОХОРОН на Українському Православному Цвинтарі св. Андрія, біля Церкви-Пам'ятника.

Парафіяльний Уряд просить молодечі організації та українське громадянство взяти масову участь в похоронах.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

БОРИС ПРОЦЮК, голова
о. д-р ЮРІЙ ШУМОВСЬКИЙ, настоятель Парафії

ГУБЕРНАТОРИ СТЕЙТІВ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

український борщ. В кутку цієї залі незамітно були українські торти для пань достойних гостей. При фронтовій стіні уставлено маленькі підвищення, які служили за сцену, на якій виступали бандуристки з капелі Бандуристок під диригентурою п. Потапенка. До цього квартету належали: Оля Гвозд, Надя Стеткевич, сестри Оксана і Лідія Сіра. Вони, як завжди, були вдягнені в українську кольоритну ношу. Бандуристки час-до-часу грали на бандурах, що зовсім не було перешкодою для розмов і оглядання експонатів. Гра на бандурах уприємнювала атмосферу.

Першим до кімнати ввійшов губернатор нашого стейту Мічіґан, Мілліken. Симпатичний, милий, молодий, який тепер саме перед важливим рішенням своєї політичної кар'єри, чи буде ще раз кандидатом на губернатора, чи може захоче вищого становища. Він разом зі своєю дружиною переглянули виставку, поґратулювали впорядникам, поговорили і заповіли прихід інших губернаторів. На що організатори були приготовані.

А було тут з ким говорити. В кімнаті для опроваджування та інформацій про Україну були громадські діячі-сеньйори, як д-р Маруся Бек, Емілія Запорожець, Михайло Віхорек, д-р А. Жуковський, Ольга і Ярослав Дужі, о. Б. Панчук, о. К. Височанський, д-р Іван Гришко, проф. Мамчур і ред. М. Бажанський та активна молодша ґенерація: Рома Когут, Лариса Цісарчук, Михаловичі, Юркові, Томини, Куропасі, Серафини, Джанет Онищук з чоловіком і два юнаки, Нестор Кривий і Юрій Дужий, в народній ноші ходили поміж присутніми і показували наглядно, як одягалися в історичній давнині українські предки. З ними була в костюмі княжни Сильвія Онищук.

В кімнаті був замовлений організаторами виставки фотограф, який фільмував і брав поодинокі цікаві групи для утривалення цієї зустрічі при різних розмовах. Кімната за ввесь час тривання виставки не була порожньою. Деякі губернатори приходили самі з дружинами, а деякі із своїми співпрацівниками, заступниками, секретарями та визначними особами свого стейту.

Незабутньою, дуже атрактивною зустріччю залишається для організаторів відвідини губернатора Північної Дакоти. Він прийшов із своєю дружиною та знатним індіянином, якому товаришила його дружина індіянка в індіянському вбранні та клейнодами. З ними була зроблена спеціяльна знімка. Можливо, вони вдвох ніколи не чули про Україну. З ними всіми дуже гарно проводив час д-р Ф. Жуковський, який перебував багато років в тому стейті, бувши активним в політичному житті.

Приходили також представники чорних народів пробудженої Африки. Приходили китайці і часто зупинялися над мапою України та вказували на Крим. Чого їх так Крим цікавив, важко зрозуміти. З правничої американської палати приходило багато суддів, адвокатів та їхніх канцеляристів. Прийшов в оточенні своїх приятелів сенатор, провідник більшости в сенаті, Антін Дерезінскі, та багато більше знатних політиків.

Багато було поважних і веселих розмов та дуже а дуже успішних, творчих. Їх всіх годі тут передати в цьому короткому звідомленні. Нашою кімнатою пройшло більше тисячі осіб. Словом, відвідували українську кімнату не тільки губернатори і їхні групи, але інші народи, неамериканські, які довідувалися від своїх знайомих, що українська виставка оригінальна і заслуговує на увагу. Вже при закритті її надбігли гості ще раз поглянути на дерев'яні вироби, касетки, чи дорогоцінний хрест і гуцульську пляшку чи мистецькі чарки. Треба додати, що в тому будинкові „Ренесанс" в той час були представники багатьох народів світу, які мали також такі ж павільйони, виставки, прийняття та інформаційні зустрічі, як українська громада. В широких коридорах роїлося від народів світу, і вони заглядали також до нас.

Слава української групи росла, а це все завдяки праці невеличкого грона людей доброї волі, які причинилися до звеличання цієї знаменної події. Вони принесли із своїх приватних збірок все цінне, дороге і гідне уваги, що б репрезентувало Україну. Використано історичні збірки Українського Музею з допомогою Романа Дацка, 56-ий Відділ Союзу Українок Америки випозичив історичні костюми, рівнож виставлено ляльки в оригінальній народній ноші із збірок 81-го Відділу СУА, якими відала Олена Папіж, та експонати від Перцовичів, інкрустовані писанки, Евдокії Климишин — вази, Оксани Ткачук — гуцульські вироби, д-р Валентини і Стефана Савчуків — київські й полтавські вишивки і Ярослави Сени — багату кераміку трипільської культури. Спільним зусиллям досягнуто гарного висліду.

В організації цієї виставки, прийняття і цілої зустрічі допомагали всі ті, про яких згадано повище, а організували Ольга Дужа із своїм чоловіком Ярославом, який був головою Ділового Комітету.

Наради губернаторів продовжали 8 і 9 вересня, а в останньому дні Ярослав і Ольга Дужі були ще особистими гостями губернатора Мічігену, Міллікана, на кінцевій імпрезі, яка закінчилася імпозантним балем у красній залі „Ренесансу".

Український Народний Союз

проголошує

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

В СОЮЗОВИХ ОКРУГАХ АМЕРИКИ І КАНАДИ

для започаткування

ОСІННЬОЇ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ 1977 РОКУ

ОСІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ, ЯКА ПОЧИНАЄТЬСЯ У ВЕРЕСНІ І ТРИВАТИМЕ ДО КІНЦЯ ГРУДНЯ 1977 РОКУ, БУДЕ ПРОХОДИТИ ПІД КЛИЧЕМ:

1. ПРИДБАТИ ДО КІНЦЯ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНОГО РОКУ 3.000 ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ $5,000,000.00.
2. ПОДБАТИ, щоб у цьому році усі Відділи, а тим самим і Округи виконали свої річні квоти, призначені їм Головною Канцелярією Союзу.
3. ПОДБАТИ, щоб у передконвенційному році ВСІ ВІДДІЛОВІ УРЯДОВЦІ та члени ГОЛОВНОГО УРЯДУ, а також КАНДИДАТИ НА ДЕЛЕҐАТІВ 29 Конвенції включилися в організаційну кампанію.

ПЛЯН ОРГАНІЗАЦІЙНИХ НАРАД
І СЕКРЕТАРСЬКИХ КУРСІВ В ОКРУГАХ:

Дата нарад	Місцевість і місце нарад	Передбачені промовці
СУБОТА 24 вересня	НЮАРК Український Народний Дім 140 Проспект Аве. ІРВІНҐТОН Початок год. 7:00 веч.	Йосип Лисогір Василь Оріховський обласний організатор
СУБОТА 24 вересня	ДЖЕРЗІ СИТІ Український Народний Дім Фліт-Окленд Аве. Початок год. 7:30 веч.	Марія Душник
СУБОТА 24 вересня	РОЧЕСТЕР Український Американський Клюб 292 Гадсон Аве. Початок год. 7:00 веч. (Секретарський Курс)	Степан Гавриш
НЕДІЛЯ 25 вересня	ТРОЙ Укр.-Амер. Горожанський Клюб 3 Геллер вул. АМСТЕРДАМ Початок год. 3:00 по пол. (Секретарський Курс)	Володимир Сохан Василь Оріховський обласний організатор
НЕДІЛЯ 25 вересня	БОФФАЛО Український Народний Дім 205 Мілітарі Аве. Початок год. 2:30 по пол. (Секретарський Курс)	Степан Гавриш
П'ЯТНИЦЯ 30 вересня	МОНТРЕАЛ Пластова Домівка 3335 Дандуранд Аве. Початок год. 7:00 веч.	сен. Павло Юзик Текля Мороз
СУБОТА 1 жовтня	ДЕТРОЙТ Український Народний Дім 4655 Мартин вул. Початок год. 7:00 веч.	Уляна Дячук Евген Репета Богдан Дейчаківськи обласний організатор
СУБОТА 1 жовтня	БОСТОН Заля УКЦеркви 146 Форест Гіллс вул. Джемейка Плейнс, Масс. Початок год. 6:00 веч. (Секретарський Курс)	Степан Гавриш Анна Чопик
НЕДІЛЯ 2 жовтня	ЧІКАГО Заля Союзового Дому Н. Вестерн Аве. Початок год. 2:30 по пол.	Іван Флис Мирон Куропась Анатолій Дорошенко Богдан Дейчаківськи обласний організатор
НЕДІЛЯ 2 жовтня	АЛЕНТАВН Український Горожанський Клюб 706 Іст вул. ІСТОН, Па. Початок год. 3:00 по пол.	Йосип Лисогір Анна Гарас